

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Streszczenie sprawozdania rocznego z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

CCI	2014PL16M2OP008
NAZWA PROGRAMU	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
WERSJA	1.5
ROK SPRAWOZDAWCZY	2016
DATA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA PRZEZ KOMITET MONITORUJĄCY	09.06.2017 r.

Opracowanie:

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2014-2020

Opole, maj 2017 r.

SPIS TREŚCI		Strona
	WYKAZ SKRÓTÓW.....	4
1	INFORMACJE WSTĘPNE.....	6
2	PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO.....	7
2.1	OGÓLNE INFORMACJE FINANSOWE.....	7
2.2	INSTRUMENTY FINANSOWE.....	15
3	PRZEPROWADZONE EWALUACJE.....	16
4	KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU.....	17
4.1	KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU.....	17
4.2	OCENA POSTĘPÓW POCZYNIONYCH W ZAKRESIE REALIZACJI CELÓW POŚREDNICH.....	18
5	SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI.....	18
6	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ	19
7	SPRAWOZDANIA DOTYCZĄCE WSPARCIA WYKORZYSTANEGO NA CELE DOTYCZĄCE ZMIANY KLIMATU.....	20
8	ROLA PARTNERÓW WE WDRAŻANIU PROGRAMU.....	20
9	WYNIKI DZIAŁAŃ INFORMACYJNYCH I PROMOCYJNYCH FUNDUSZY POLITYKI SPÓJNOŚCI PROWADZONYCH W RAMACH STRATEGII KOMUNIKACJI.....	21
10	POSTĘPY W REALIZACJI ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO, W TYM ROZWOJU REGIONÓW, KTÓRE CIERPIĄ NA SKUTEK SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ ORAZ STAŁYCH LUB NATURALNYCH NIEKORZYSTNYCH WARUNKÓW, ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH ORAZ ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO.....	24
11	WKŁAD RPO WO W STRATEGIE MAKROREGIONALNE I STRATEGIE MORSKIE.....	25
12	POSTĘPY WE WDRAŻANIU DZIAŁAŃ W CELU ZASPOKOJENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, ZWŁASZCZA W ODNIESIENIU DO SPOŁECZNOŚCI ZMARGINALIZOWANYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH ORAZ MŁODYCH LUDZI, KTÓRZY NIE PRACUJĄ, W TYM, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH, WYKORZYSTANE ŚRODKI FINANSOWE.....	25

Wykaz skrótów

EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EPS	Europejska Polityka Sąsiedztwa
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GSEiM	Grupa Sterująca Ewaluacją i Monitoringiem
IC	Instytucja Certyfikująca
IF	Instrumenty finansowe
IK UP	Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa
IP	Instytucja Pośrednicząca
IPI	Indykacyjny Plan Inwestycyjny, tj. procedura pozakonkursowa wyboru projektów
IPP	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej
IW IZ	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
IW IP (WUP)	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu)
IW IP (OCRG)	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki)
IW IP (Związek ZIT)	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (Związek ZIT)
IZ	Instytucja Zarządzająca
JST	Jednostka samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji
KM RPO WO 2014-2020	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MR	Ministerstwo Rozwoju
MŚ	Ministerstwo Środowiska
OCRG	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
OFiP RPO WO 2014-2020	Opis Funkcji i Procedur Obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
OP	Oś Priorytetowa
PDz	Plan Działań Pomocy Technicznej RPO WO 2014-2020

PI	Priorytet Inwestycyjny
PO PT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna
RPO WO 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
SZOOP RPO WO 2014-2020	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
SFC 2014	Skrót od ang. Structural Funds common database – oznaczający wspólny system informatyczny dla funduszy strukturalnych
SSD	Specjalna Strefa Demograficzna
SUE RMB	Programem Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
UMWO	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
WPGO	Wojewódzki Program Gospodarowania Odpadami
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
Związek ZIT	Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
ZWO	Zarząd Województwa Opolskiego

1. INFORMACJE WSTĘPNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 nr CCI 2014PL16M2OP008 został przyjęty przez Komisję Europejską Decyzją nr C(2014)10195 z dnia 18 grudnia 2014 r. oraz Uchwałą nr 347/2015 ZWO z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia Komunikatu IZ RPO WO 2014-2020 dotyczącego RPO WO 2014-2020.

Realizacja Programu przyczynić się ma do zwiększenia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz poprawy jakości życia w wielokulturowym regionie opolskim. W myśl wyzwań, celów rozwojowych UE oraz Polski celem interwencji RPO WO 2014-2020 jest podejmowanie i wspieranie działań na rzecz pobudzania aktywności społecznej, poprawy spójności społecznej oraz zwiększanie konkurencyjności gospodarki regionalnej. Biorąc pod uwagę zapisy Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020, w Programie uwzględniony został wymiar terytorialny, który ma zastosowanie do określonych w Umowie Partnerstwa obszarów strategicznej interwencji, tj. miasta wojewódzkiego z obszarem funkcjonalnym, miast wymagających rewitalizacji, obszarów przygranicznych. Szczególne znaczenie ma specyficzny dla regionu Obszar Strategicznej Interwencji Depopulacja, który ze względu na wyróżniające na tle kraju i UE zjawiska demograficzne obejmuje całe województwo opolskie.

Obowiązek sporządzania sprawozdań rocznych z wdrażania Programu wynika z art. 50 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. *ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.*

Realizując ww. obowiązek oraz stosując zasady sprawozdawczości wymagane przez krajowe akty prawne, a także dobre praktyki wypracowane w latach poprzednich, Instytucja Zarządzająca przygotowała *Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (za rok 2016)*, które zostało przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO WO 2014-2020.

Prezentowane streszczenie stanowi syntetyczny opis wyników wdrażania RPO WO 2014-2020.

Dla czytelności dokumentu w każdej z części znajdują się odniesienia do treści sprawozdania rocznego oraz jego załączników, prezentowane jak w przykładzie poniżej:

➔ **Sprawozdanie - pkt. 2.1 System realizacji Programu Operacyjnego**

Streszczenie, podobnie jak pozostałe załączniki Sprawozdania zostanie przekazane Komisji Europejskiej poprzez elektroniczny system SFC2014.

2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO

2.1 OGÓLNE INFORMACJE FINANSOWE

ALOKACJA

- ⇒ alokacja środków UE zgodnie z RPO WO 2014-2020 wynosi 944 967 792 EUR, w tym 56 698 068 Euro stanowią środki w ramach Rezerwy Wykonania. Alokacja z EFRR wynosi: 679 152 913 EUR, natomiast z EFS: 265 814 879 EUR;
- ⇒ na potrzeby sprawozdania rocznego kwoty w EUR oraz wartości (%) zostały przeliczone zgodnie z algorytmem opracowanym przez Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Rozwoju dla pierwszego miesiąca sprawozdawczego po okresie sprawozdawczym zgodnie z kursem 1Euro=4,4141 PLN. Alokacja Ministerstwa nie uwzględnia środków rezerwy wykonania.

NABORY WNIOSKÓW

- ⇒ Do końca 2016 przeprowadzono **63 nabory na kwotę UE 475,5 mln EUR**, tj. **50%** alokacji na Program. **40 naborów** przeprowadzono w procedurze konkursowej na kwotę UE 289,7 mln EUR oraz **23 w ramach IPI** (łącznie z PDz) na kwotę UE 185,9 mln EUR.

W 2016 przeprowadzono 44 nabory na kwotę UE 361,9 mln EUR w tym 13 w ramach IPI na kwotę UE 110,1 mln EUR. Ponadto 1 nabór na kwotę UE 7,4 mln EUR został anulowany z uwagi na brak złożenia przez beneficjentów wniosków.

Tabela 1. Nabory wniosków w procedurze konkursowej i IPI przeprowadzone w ramach RPO WO 2014-2020 od uruchomienia Programu (w tym OP XI)

[mln EUR]

Numer i nazwa Osi Priorytetowej	Liczba naborów				Kwota alokacji EFRR/EFS		
	EFRR / EFS	Ogółem, w tym:	konkursowe	IPI	Ogółem, w tym:	konkursowe	IPI
Oś Priorytetowa I <i>Innowacje w gospodarce</i>	EFRR	3	2	1	46,21	31,71	14,50
Oś Priorytetowa II <i>Konkurencyjna gospodarka</i>		8	7	1	77,88	48,78	29,10
Oś Priorytetowa III <i>Gospodarka niskoemisyjna</i>		7	4	3	86,29	67,69	18,60
Oś Priorytetowa IV <i>Zapobieganie zagrożeniom</i>		1	1	-	2,00	2,00	-
Oś Priorytetowa V <i>Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego</i>		6	6	-	42,55	42,55	-
Oś Priorytetowa VI <i>Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców</i>		9	-	9	92,49	-	92,49
Oś Priorytetowa VII <i>Konkurencyjny rynek pracy</i>	EFS	6	3	3	28,50	16,72	11,78
Oś Priorytetowa VIII <i>Integracja społeczna</i>		9	8	1	32,67	32,13	0,54
Oś Priorytetowa IX <i>Wysoka jakość edukacji</i>		9	8	1	29,74	29,34	0,40
Oś Priorytetowa X <i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>	EFRR	2	1	1	24,63	18,75	5,88
Oś Priorytetowa XI <i>Pomoc techniczna</i>	EFS	3	-	3	12,56	-	12,56
SUMA NABORÓW EFRR		36	21	15	372,05	211,48	160,57
SUMA NABORÓW EFS		27	19	8	103,47	78,19	25,328
SUMA NABORÓW		63	40	23	475,52	289,67	185,85

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020

WNIOSKI ZŁOŻONE

⇒ Do końca 2016 złożono **1 203 wnioski** na kwotę **UE 597,3 mln EUR**, w tym **53 w ramach IPI** na kwotę **UE 176,1 mln EUR**.

W 2016 złożono 881 wniosków na kwotę UE 472,4 mln EUR.

⇒ Do końca 2016 zatwierdzono **301 wniosków** na kwotę **UE 298 mln EUR**, w tym **53 w ramach IPI** na kwotę **UE 178 mln EUR**.

W 2016 IZ zatwierdziła 268 wniosków na kwotę UE 254 mln EUR.

PODPISANE UMOWY

⇒ Do końca 2016 podpisano **266 umów** na kwotę **UE 281,6 mln EUR**, w tym **53 umowy w ramach IPI** na kwotę **UE 173,9 mln EUR**. Poziom kontraktacji w ramach Programu wyniósł **32%**.

W 2016 podpisano 240 umów na kwotę UE 248,9 mln EUR.

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ

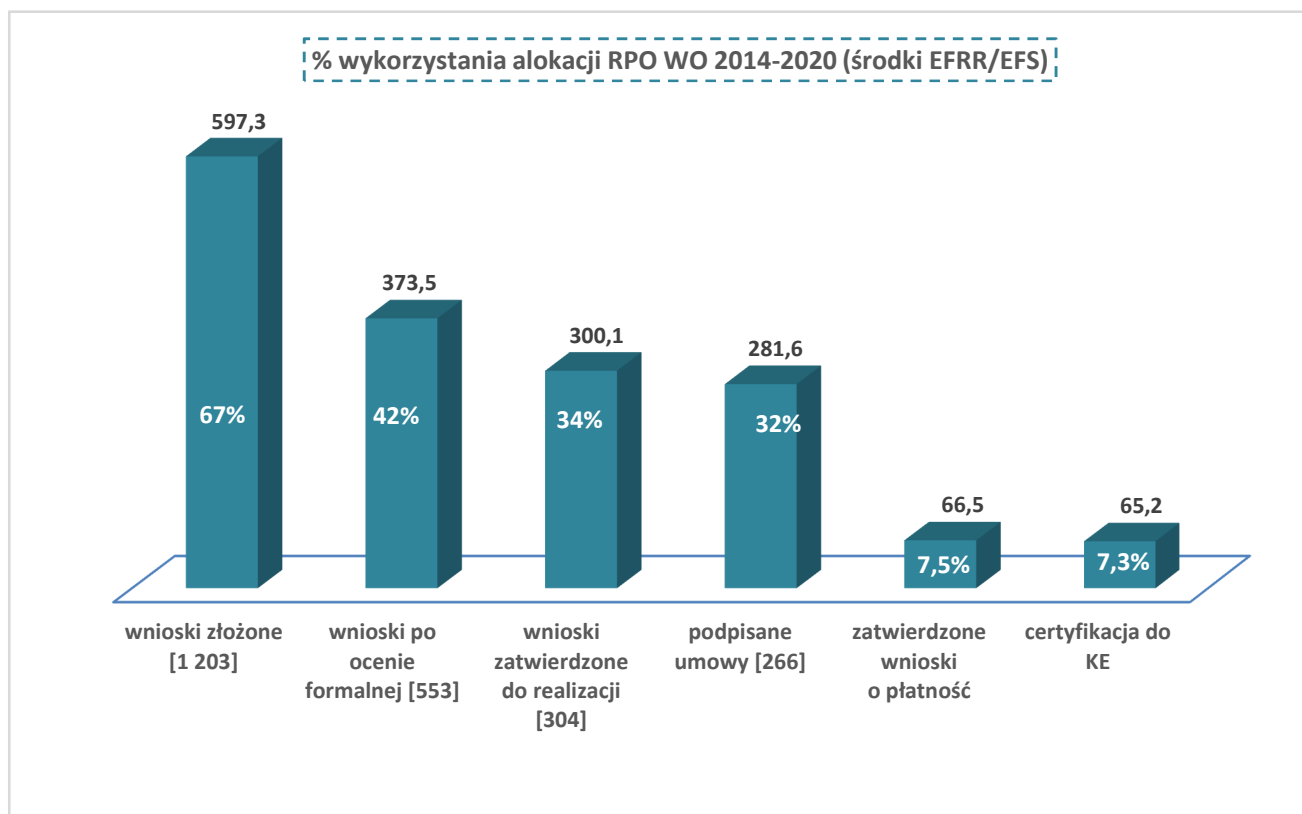
⇒ Do końca 2016 zatwierdzono **wnioski o płatność** na kwotę **UE 66,5 mln EUR** tj. ok. **7,5%** realizacji zobowiązań na lata 2014-2020.

W 2016 **wartość UE** zatwierdzonych wniosków o płatność wyniosła **65,9 mln EUR**.

⇒ Do końca 2016 wartość wydatków w ramach UE w deklaracjach zatwierdzonych przez IC wyniosła **65,2 mln EUR**.

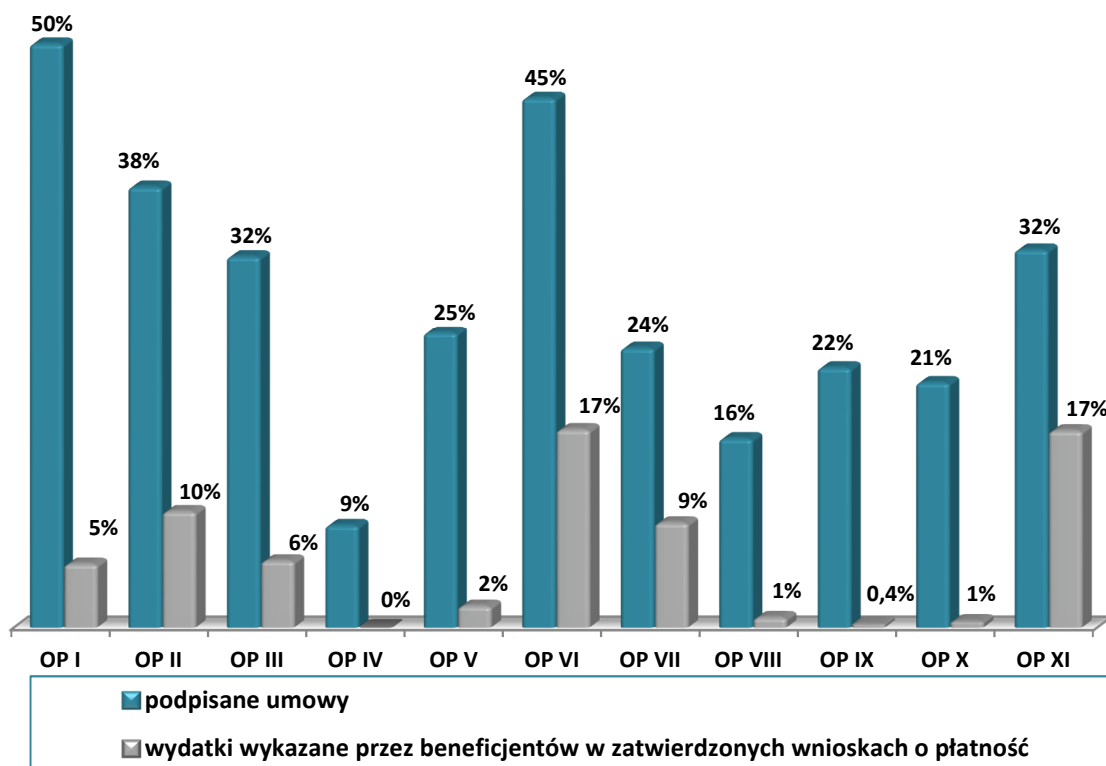
Wykres 1. Liczba i kwota dofinansowania z EFRR/EFIS wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu

[w mln EUR]

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie LSI SYZYF RPO WO 2014-2020 oraz SL2014.

Wykres 2. Poziom wykorzystania alokacji (EFRR/EFS) w podziale na Osie priorytetowe RPO WO 2014-2020 od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie danych z SL2014.

ANALIZA POSTĘPU RZECZOWEGO I FINANSOWEGO Z PODZIAŁEM NA FUNDUSZE EFRR I EFS

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

⇒ Do końca 2016 przeprowadzono **36 naborów na kwotę EFRR 372,1 mln EUR**; tj. **58%** alokacji na Program. 21 naborów przeprowadzono w procedurze konkursowej na kwotę EFRR 211,5 mln EUR; oraz 15 w ramach IPI (łącznie z PDz) na kwotę EFRR 160,6 mln EUR.

W 2016 przeprowadzono 28 naborów na kwotę EFRR 298,8 mln EUR; w tym 10 w ramach IPI na kwotę EFRR 98,7 mln EUR. Ponadto 1 nabór na kwotę EFRR 7,4 mln EUR został anulowany z uwagi na brak złożenia przez beneficjentów wniosków.

⇒ Do końca 2016 złożono **575 wniosków** na kwotę EFRR **409,8 mln EUR**; w tym 19 w ramach IPI na kwotę EFRR 151,6 mln EUR.

W 2016 złożono 447 wniosków na kwotę EFRR 340,4 mln EUR.

⇒ Do końca 2016 zatwierdzono z EFRR **149 wniosków na kwotę 236,6 mln EUR**; w tym 19 w ramach IPI na kwotę EFRR 153,6 mln EUR;

W 2016 IZ zatwierdziła 133 wnioski na kwotę EFRR 205,1 mln EUR.

⇒ Do końca 2016 podpisano EFRR **137 umów na kwotę 225,2 mln EUR**; w tym 19 umów w ramach IPI na kwotę EFRR 149,8 mln EUR. Poziom kontraktacji w ramach EFRR wyniósł **35%**.

W 2016 podpisano 125 umów na kwotę EFRR 200,3 mln EUR;

⇒ Do końca 2016 zatwierdzono wnioski o płatność **na kwotę EFRR 51,5 mln EUR** tj. ok. **8%** realizacji zobowiązań w ramach EFRR na lata 2014-2020.

W 2016 wartość EFRR zatwierdzonych wniosków o płatność wyniosła 50,9 mln EUR;

⇒ Do końca 2016 wartość wydatków w ramach EFRR w deklaracjach zatwierdzonych przez IC wyniosła **50,5 mln EUR**;

- ⇒ Z zakresu EFRR największym zainteresowaniem cieszyły się nabory: dla przedsiębiorców na wsparcie TIK (2,5-krotne przekroczenie alokacji UE na nabór) oraz dot. wsparcia dziedzictwa kulturowego i kultury (2,5-krotne przekroczenie alokacji UE na nabór).
- ⇒ Z najmniejszym zainteresowaniem spotkały się nabory dot. przygotowania terenów inwestycyjnych, z uwagi na zbyt rygorystyczne wymagania w zakresie wykorzystania dofinansowanych terenów inwestycyjnych a w konsekwencji zwrotu środków przez beneficjentów w przypadku niewykorzystania terenu przez MŚP oraz zbyt niski koszt jednostkowy przygotowania 1 ha terenu inwestycyjnego przyjęty na etapie programowania.
- ⇒ W ramach EFRR zgodnie z planem przebiega postęp finansowy oraz rzeczowy w OP I, III, V, VI (w zakresie transportu) i X, natomiast problemy w realizacji wystąpiły w OP II, IV i VI (w zakresie kolei).

Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

- ⇒ Do końca 2016 przeprowadzono **27 naborów na kwotę; EFS 103,4 mln EUR**, tj. **41%** alokacji na Program. 19 naborów przeprowadzono w procedurze konkursowej na kwotę EFS 78,2 mln EUR oraz 8 w ramach IPI (łącznie z PDz) na kwotę EFS 25,3 mln EUR.
W 2016 przeprowadzono 16 naborów na kwotę EFS 63,1 mln EUR, w tym 3 w ramach IPI na kwotę EFS 11,4 mln EUR.
- ⇒ Do końca 2016 złożono **628 wniosków na kwotę EFS 187,5 mln EUR**, w tym 34 w ramach IPI na kwotę EFS 24,5 mln EUR.
W 2016 złożono 434 wniosków na kwotę EFS 132 mln EUR.
- ⇒ Do końca 2016 zatwierdzono **152 wnioski na kwotę EFS 61,4 mln EUR**, w tym 34 w ramach IPI na kwotę EFS 24,4 mln EUR.
W 2016 IZ zatwierdziła 135 wniosków na kwotę EFS 48,9 mln EUR.
- ⇒ Do końca 2016 podpisano **129 umów na kwotę EFS 56,4 mln EUR**, w tym 34 umowy w ramach IPI na kwotę EFS 24,1 mln EUR). Poziom kontraktacji w ramach EFS wyniósł **23%**.
W 2016 podpisano 115 umów na kwotę EFS 48,6 mln EUR.
- ⇒ Do końca 2016 zatwierdzono wnioski o płatność na **kwotę EFS 15 mln EUR** ok. **6%** realizacji zobowiązań na lata 2014-2020
W 2016 wartość EFS zatwierdzonych wniosków o płatność wyniosła 15 mln EUR.
- ⇒ Do końca 2016 wartość wydatków w ramach EFS w deklaracjach zatwierdzonych przez IC wyniosła **14,7 mln EUR**.
- ⇒ Największym zainteresowaniem wnioskodawców w ramach EFS cieszyły się nabory: dla osób pozostających bez pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej (prawie 6-krotne przekroczenie alokacji UE na nabór) oraz dot. wsparcia kształcenia ustawicznego (5-krotne przekroczenie alokacji UE na nabór).
- ⇒ W ramach EFS znaczący postęp pod względem finansowym i rzeczowym odnotowano w OP VII i XI. W OP VIII pomimo niskich postępów w osiąganiu celów, wdrażanie przebiega prawidłowo. Problemy w realizacji postępu rzeczowego napotkano w OP IX.

ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

Największa wartość podpisanych umów występuje w obszarze **Infrastruktura oferująca podstawowe usługi i inwestycje powiązane (117,56 mln Euro)**. Projekty realizowane we wskazanym obszarze w największym stopniu dotyczą zakupu nowoczesnego taboru kolejowego oraz infrastruktury drogowej.

Najwięcej umów zostało podpisanych w obszarze **Rozwój potencjału wewnętrznego (103 umowy)**. Projekty te dotyczyły inwestycji w infrastrukturę, zdolności i wyposażenia związanych bezpośrednio z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, rozwoju przedsiębiorczości, technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) oraz stymulowania popytu, a także ochrony środowiska. Szczegółowe informacje znajdują się w Tabeli 2.

Tabela 2. Zakontraktowanie RPO WO 2014-2020 w podziale na obszary wsparcia

<i>[EUR]</i>				
Nazwa obszaru	Zakres interwencji	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR/EFIS	% alokacji ¹ na obszar
<i>Inwestycje produkcyjne</i>	001-004	1	1 179 393,28	5,22%
<i>Infrastruktura oferująca podstawowe usługi i inwestycje powiązane</i>	005-048	21	117 558 978,10	38,22%
<i>Infrastruktura społeczna, zdrowotna i edukacyjna oraz powiązane inwestycje</i>	049-055	12	18 604 190,34	24,15%
<i>Rozwój potencjału wewnętrznego</i>	056-101	103	87 901 008,81	32,33%
<i>Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników</i>	102-108	41	21 044 675,27	22,10%
<i>Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</i>	109-114	37	11 058 029,06	14,96%
<i>Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności oraz uczenia się przez całe życie</i>	115-118	42	12 105 631,95	20,56%
<i>Pomoc techniczna</i>	121-123	9	12 180 867,01	32,23%
RAZEM PROGRAM		266	281 632 773,82	29,80%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie danych z SL2014

¹ Dane w odniesieniu do alokacji RPO WO 2014-2020 z rezerwą wykonania.

ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA SEKTORY GOSPODARKI

Ponad **30%** wartości dofinansowania z EFRR/EFS wszystkich podpisanych umów stanowią projekty przyporządkowane do działu **Transport i składowanie** (14 umów na kwotę UE 81,79 mln Euro). Drugim działem pod względem wartości pozyskanego dofinansowania jest **Działalność finansowa i ubezpieczeniowa** realizowana przez projekty Banku Gospodarstwa Krajowego. Umowy podpisane w tym sektorze gospodarki stanowią 24% wszystkich podpisanych umów (6 umów na kwotę UE 64,75 mln Euro). Szczegółowy rozkład projektów wg sektorów gospodarki prezentuje Tabela 3.

Tabela 3. Rozkład projektów w ramach Programu wg rodzaju działalności gospodarczej

<i>[EUR]</i>		
Nazwa obszaru	Liczba umów	Wartość dofinansowania EFRR/EFS
<i>Rolnictwo i leśnictwo</i>	1	76 416,93
<i>Transport i składowanie</i>	14	81 785 533,59
<i>Działalność finansowa i ubezpieczeniowa</i>	6	64 750 945,38
<i>Administracja publiczna</i>	41	39 869 776,41
<i>Edukacja</i>	45	17 244 570,96
<i>Pozostałe nieokreślone branże przemysłu wytwórczego</i>	36	14 763 075,48
<i>Działalność w zakresie opieki społecznej, usługi komunalne, społeczne i indywidualne</i>	25	13 675 050,14
<i>Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją</i>	5	6 445 594,69
<i>Działalność związana ze środowiskiem naturalnym i zmianami klimatu</i>	9	3 572 492,10
<i>Opieka zdrowotna</i>	6	1 743 856,82
<i>Budownictwo</i>	7	1 458 412,82
<i>Produkcja artykułów spożywczych i napojów</i>	1	1 179 393,28
<i>Sztuka, rozrywka, sektor kreatywny i rekreacja</i>	2	1 028 001,34
<i>Handel hurtowy i detaliczny</i>	14	902 116,06
<i>Produkcja sprzętu transportowego</i>	2	152 828,20
<i>Działania informacyjno-komunikacyjne, w tym telekomunikacja, usługi informacyjne, programowanie, doradztwo</i>	1	75 046,88
<i>Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych</i>	1	57 680,08
<i>Inne niewyszczególnione usługi</i>	50	32 851 982,66
Suma	266	281 632 773,82

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie danych z SL 2014

ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA RODZAJ BENEFICJENTÓW

Wśród projektów realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020 największy udział w dofinansowaniu mają projekty **jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych** (105 umów o wartości UE 159,06 mln Euro). Kolejną grupę beneficjentów stanowią **państwowe jednostki organizacyjne** – BGK (6 umów o wartości UE 64,75 mln Euro). Dużą grupę stanowią projekty realizowane przez MŚP (105 umów o wartości UE 38,41 mln Euro), najwięcej środków w tej grupie pozyskały małe przedsiębiorstwa.

Liczbę i wartość dofinansowania EFRR/EFS umów podpisanych przez poszczególne typy beneficjentów przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR/EFS) od uruchomienia Programu

Typy beneficjentów	Liczba umów	[EUR]
		Wartość dofinansowania EFRR/EFS
<i>JST</i>	105	159 058 898,65
<i>Państwowe jednostki organizacyjne (BGK)</i>	6	64 750 945,38
<i>MŚP</i>	105	38 406 047,83
<i>Duże przedsiębiorstwa</i>	6	3 678 169,70
<i>Stowarzyszenia / Fundacje/ Spółdzielnie</i>	37	12 328 542,36
<i>Pozostali beneficjenci</i>	7	3 410 265,90
Suma	266	281 632 773,82

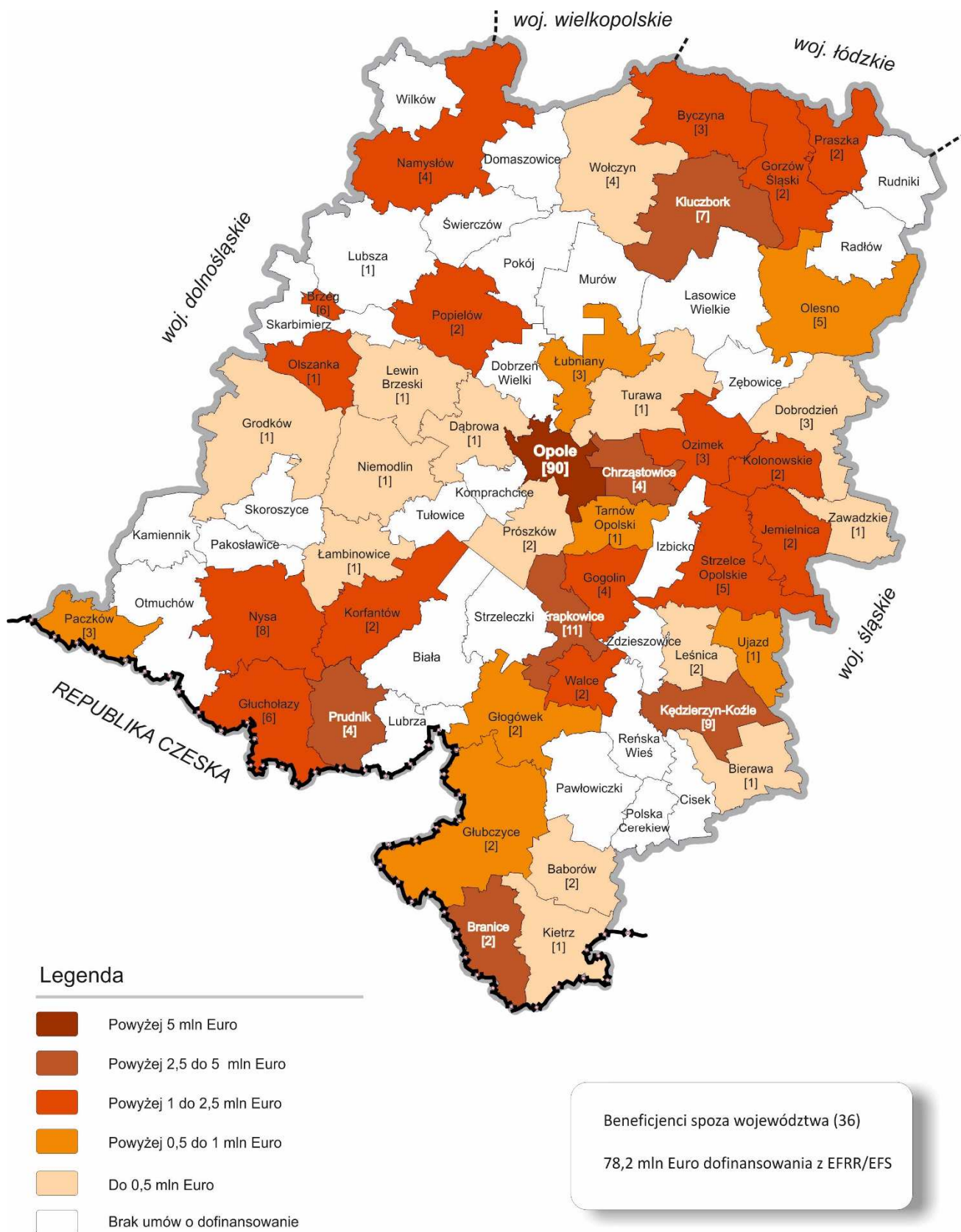
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie danych z SL 2014

ROZKŁAD TERYTORIALNY UDZIELONEGO WSPARCIA

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. projekty wsparte w ramach Programu realizowane są w **11** powiatach województwa opolskiego.

Projekty o najwyższej wartości dofinansowania realizują beneficjenci z **Miasta Opola** (90 projektów na kwotę EFRR/EFS 136,31 mln Euro), **powiatu opolskiego** (18 projektów na kwotę EFRR/EFS 8,65 mln Euro), **powiatu krapkowickiego** (17 projektów na kwotę EFRR/EFS 7,63 mln Euro). Znaczący udział w realizacji RPO WO mają beneficjenci spoza województwa (36 projektów na kwotę EFRR/EFS 78,19 mln Euro).

Mapa 1. Liczba i wartość EFRR/EFS podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta.

2.2 INSTRUMENTY FINANSOWE

Alokacja środków UE przeznaczona na IF wynosi **64,5 mln EUR** (EFRR 62,2 mln EUR; EFS 2,3 mln EUR), co stanowi **6,8%** alokacji na Program.

W celu określenia kierunków i zasad wykorzystania IF zostały opracowane Strategie inwestycyjne dla IF w zakresie EFRR i EFS. IZ podjęła decyzję o zastosowaniu procedury pozakonkursowej, w ramach której zidentyfikowano BGK jako beneficjenta, który pełni rolę MFF. Pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom będą udzielali Pośrednicy Finansowi wybrani przez MFF.

Stan wdrażania IF:

- ⇒ przeprowadzono **6 naborów** IPI dot. wyboru MFF na kwotę UE **64,5 mln EUR** tj. **100%** alokacji na IF w Programie;
- ⇒ podpisano **6 umów** z MFF (BGK) na kwotę UE **64,5 mln EUR**;
- ⇒ zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę UE **16,1 mln EUR**, które zostały wykazane w deklaracji do KE tj. **25%** alokacji na IF.

Tabela 5. Alokacja na instrumenty finansowe w RPO WO 2014-2020

[Euro]

Fundusz	OP	Działanie /Poddziałanie	Nazwa	Instrumenty Finansowe	
				Podpisane umowy	% alokacji na IF
EFRR	I	1.1	<i>Innowacje w przedsiębiorstwach</i>	14 500 000	100%
	II	2.1.1	<i>Nowe produkty i usługi</i>	29 100 000	100%
	III	3.2.3	<i>Efektywność energetyczna w mieszkalnictwie</i>	4 100 000	100%
		3.3	<i>Odnawialne źródła energii</i>	10 400 000	100%
		3.4	<i>Efektywność energetyczna w MSP</i>	4 100 000	100%
Suma EFRR				62 200 000	100%
EFS	VII	7.3	<i>Zakładanie działalności gospodarczej</i>	2 320 000	100%
Suma EFS				2 320 000	100%
Łącznie EFRR+EFS				64 520 000	100%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2014-2020 na podstawie danych z SL 2014

➡ **Sprawozdanie – pkt. 2.3 Instrumenty finansowe**

3. PRZEPROWADZONE EWALUACJE

Informacja dotycząca realizowanych badań ewaluacyjnych w 2016 roku

W okresie sprawozdawczym rozpoczęto realizację pierwszego badania ewaluacyjnego finansowanego w ramach RPO WO 2014-2020 pn. *Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WO 2014-2020*.

Głównym celem ewaluacji jest ocena systemu wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

W okresie sprawozdawczym w zakresie realizacji ww. badania zrealizowano następujące działania koordynowane przez Jednostkę Ewaluacyjną:

- powołanie Zespołu Zadaniowego ds. ewaluacji tematycznej,
- doprecyzowanie wraz z Zespołem Zadaniowym zakresu i metodologii ewaluacji,
- uruchomienie zamówienia poprzez zamieszczenie informacji w bazie konkurencyjności i wybór wykonawcy,
- podpisanie umowy z wykonawcą badania i realizacja przedmiotowej ewaluacji,
- przyjęcie Raportu metodologicznego badania *Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WO 2014-2020*.

Przewidywany termin zakończenia realizacji badania to II kwartał 2017 r.

Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020:

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono aktualizację Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020 przyjętego uchwałą ZWO nr 1238/2015 z dnia 12 października 2015 r. Proces aktualizacji Planu obejmował następujące działania:

- diagnoza zmian koniecznych do wprowadzenia w ramach aktualizacji Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020;
- konsultacje proponowanych zmian (GSEiM, IZ, IP i KJE);
- konsultacja koncepcji zmian w zakresie aktualizacji Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020 z członkami KM RPO WO 2014-2020 (w tym z KE);

Zaktualizowany Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 został przyjęty przez ZWO Uchwałą nr 3006/2016 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 5 grudnia 2016 roku oraz przez KM RPO WO 2014-2020 Uchwałą nr 103/2017 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 z dnia 11 stycznia 2017 roku (tryb przyjęcia rozpoczęty w grudniu 2016 roku). Następnie zaktualizowany Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 został przekazany do KJE.

Zmiany, jakie wprowadzono w ramach aktualizacji dotyczyły:

- harmonogramu realizacji badań;
- szkoleń i terminu Opolskiej Konferencji Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych;
- zapisu dot. możliwości rezygnacji z zaplanowanej ewaluacji lub realizacja jej w innym kształcie;
- szczegółowego opisu zaplanowanych badań ewaluacyjnych;
- redakcji tekstu;
- zmiany nazewnictwa;
- załączników (uproszczenie treści)

W *Planie ewaluacji RPO WO na lata 2014-2020* założono realizację 14 badań ewaluacyjnych.

Sprawozdanie – pkt. 4 Podsumowanie przeprowadzonych ewaluacji 12.1 Postępy w realizacji planu ewaluacji oraz wykorzystanie wyników ewaluacji

4. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU

4.1 KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU

WARUNKOWOŚĆ EX-ANTE - Wg stanu na 31.12.2016 r. spełnione zostały wszystkie warunki dotyczące RPO WO 2014-2020, za które odpowiedzialność ponosiła IZ. KE potwierdziła spełnienie warunków wstępnych następującymi pismami:

- warunek ogólny 7 pismem o sygnaturze MLe/regio.dga2.h.2(2016)5397968 z 7 września 2016 r.
- warunek tematyczny 1.1 pismem o sygnaturze Mle/regio.dga2.f.3(2016)7215670 z 6 grudnia 2016 r.
- warunki tematyczne 7.1 i 7.2 pismem o sygnaturze Mle/regio.dga.2.f.3(2016)7165125 z 1 grudnia 2016 r.

Na poziomie krajowym monitorowany jest warunek 6.2 dot. gospodarki odpadami, którego spełnienie należy do zadań IZ. Wypełnienie ww. warunku uzależnione jest od opracowania projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego, który musi być zgodny z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami.

Z uwagi na fakt, że akceptacja dokumentu przez MŚ miała miejsce w roku 2017 Plan Gospodarki Województwa Opolskiego zostanie przedłożony na sesji Sejmiku Województwa Opolskiego w marcu 2017 r., a następnie przekazany do KE.

KONTROLE - W ramach prowadzonych przez IZ kontroli projektów nie stwierdzono nieprawidłowości rzutujących na realizację Programu.

AUDYTY - W trakcie I etapu audytu systemu RPO WO, Instytucja Audytowa nie dokonała ustaleń, które miałyby charakter systemowy i rzutowałyby na prawidłowość wydatków zadeklarowanych do KE i tym samym nie stwierdziła podstaw do szacowania korekty finansowej w oparciu o wyniki audytu systemu.

REZYGNACJA Z NABORU - IZ podjęła decyzję o rezygnacji z naboru projektu planowanego w ramach EFS dot. realizacji ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno-gospodarczych regionu, gdyż mając na uwadze obowiązujące regulacje unijne i krajowe oraz aktualną sytuację społeczno-gospodarczą w woj. opolskim, zidentyfikowano następujące bariery we wdrażaniu EURES w ramach RPO WO 2014-2020:

- wysokie wymagania płacowe i bariery językowe pracowników z zagranicy powodują brak zainteresowania polskich pracodawców zatrudnianiem pracowników z krajów UE/EOG;
- duża migracja zarobkowa, która występuje na Opolszczyźnie powoduje, że brak jest uzasadnienia dla wspierania wyjazdów w celu podjęcia pracy za granicą ze środków RPO WO 2014-2020;
- wspieranie emigracji zarobkowej będzie skutkowało zwiększeniem się zjawiska depopulacji występującego w województwie opolskim i nie wpisuje się w cele Opolskiej SSD.

KRYTERIA - zostały przyjęte kryteria wyboru projektów dla wszystkich działań/poddziałów w ramach EFRR i EFS. Przyjmowane kryteria uwzględniały sytuację społeczno-gospodarczą w woj. opolskim poprzez np. premiowanie projektów wpisujących się w realizację SSD, czy też projektów realizowanych na obszarach o najniższym poziomie przedsiębiorczości oraz najwyższym wskaźniku bezrobocia.

PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZWIĘKSZENIA EFEKTYWNOŚCI I PRZYSPIESZENIA REALIZACJI PROGRAMÓW UMOWY PARTNERSTWA 2014 -2020 – w celu realizacji Planu podejmowane były działania m.in.:

- w zakresie przyspieszenia: wypełnienia warunków wstępnych, procesu uzgodnień przedsięwzięć w Kontrakcie Terytorialnym, uruchomienia wdrażania Instrumentów Finansowych (do końca 2016r. sfinalizowano prace nad uruchomieniem projektów w zakresie IF [certyfikacja – grudzień 2016r.]), działania w zakresie skrócenia czasu naborów i oceny wniosków, przyspieszenia tempa kontraktacji (2 miejsce na tle kraju), płatności (1 miejsce na tle kraju) oraz certyfikacji (1 miejsce na tle kraju),
- w zakresie upowszechniania systemu zaliczkowego w projektach objętych pomocą publiczną,
- w zakresie przyspieszania tempa rozpatrywania spraw i terminowości realizacji procedury odwoławczej,
- cykliczne (średnio co 2 miesiące) spotkania *Międzyinstytucjonalnego Zespołu ds. wdrażania* - którego zadaniem jest monitorowanie postępu w realizacji naborów, podpisywaniu umów oraz wydatkowaniu środków. W skład *zespołu* wchodzi przedstawiciele IZ na czele z Marszałkiem Województwa oraz przedstawiciele wszystkich IP, a także Beneficjenci projektów własnych SWO,

- wdrożono kompleksowy system zarządzania celami rzeczowo-finansowymi w postaci opracowania *Planu wdrażania Programu w okresie 2016-2018*, który zawiera ścieżkę dojścia do realizacji celów pośrednich i końcowych w podziale na cele cząstkowe dla lat 2016, 2017 i 2018,
- prowadzono monitoring wskaźników i ram wykonania w cyklu miesięcznym, dostarczający aktualnych danych w zakresie osiągniętego postępu rzeczowego i finansowego. Umożliwia to szybkie zidentyfikowanie problemów i podjęcie działań zaradczych w jak najkrótszym czasie, weryfikację jakości danych wprowadzanych do SL2014, ułatwia sporządzanie informacji kwartalnych i sprawozdań rocznych.

4.2 OCENA POSTĘPÓW POCZYNIONYCH W ZAKRESIE REALIZACJI CELÓW POŚREDNICH

W celu realizacji celów pośrednich, dążąc do osiągnięcia ram wykonania IZ podejmowała następujące działania: poprzez kryteria wyboru projektów premiowanie przedsięwzięć realizujących wskaźniki z ram wykonania, ogłaszanie naborów w pierwszej kolejności na działania z ram wykonania, szkolenia dla wnioskodawców z zakresu wskaźników, w tym szczegółowe omawianie wskaźników z ram wykonania, ogłaszanie naborów na typy wsparcia realizujące ramy wykonania. Ponadto IZ prowadzi miesięczny monitoring wskaźników.

W okresie sprawozdawczym postęp wdrażania Programu jest zgodny z założeniami i nie stanowi zagrożenia realizacji wskaźników ram wykonania.

IZ identyfikuje ryzyko nieosiągnięcia wartości pośredniej wskaźnika finansowego w przypadku OP IV. Ryzyko związane jest z opóźnieniami w przeprowadzeniu naboru projektów w ramach działania 4.1 Mała retencja RPO WO 2014-2020. Podczas przygotowywania dokumentacji technicznej planowanej inwestycji w zakresie budowy polderu „Żelazna” potencjalny Wnioskodawca zasygnalizował IZ znaczące zwiększenie kosztów całkowitych inwestycji w stosunku do przewidywanych na etapie opracowywania RPO WO 2014-2020. Zwiększone koszty wynikały z konieczności rozszerzenia zakresu inwestycji (m.in. większa długość wałów, dodatkowe stanowiska pomp mobilnych, dodatkowy zbiornik zabezpieczający strefę ekonomiczną, większa ilość niezbędnych budowli towarzyszących) oraz wzrostu cen rynkowych materiałów budowlanych, sprzętu i robocizny. Całkowity koszt inwestycji znacząco przekraczał dostępną alokację w ramach działania 4.1, co w konsekwencji wymusiło zwiększenie wkładu własnego w projekcie. W związku z powyższym zaplanowany na rok 2016 nabór został przesunięty na rok 2017.

Ponadto ze względu na inne okoliczności mające wpływ na realizację tego projektu (zmiany organizacyjne potencjalnego Wnioskodawcy oraz brak informacji nt. ostatecznych zapisów planowanej reformy Prawa wodnego) istnieje niebezpieczeństwo dalszych przesunięć naboru i nierozpoczęcia realizacji projektu w terminie pozwalającym na osiągnięcie wskaźnika finansowego. Obecnie trwają negocjacje z KE dot. zmian w RPO WO 2014-2020 m.in. w zakresie zmiany (zmniejszenia) wartości pośredniej wskaźnika finansowego na rok 2018 dla OP IV.

⇒ **Sprawozdanie – pkt. 6 Kwestie mające wpływ na wykonanie Programu**

5. SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIERÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI

RPO WO 2014-2020 realizuje zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. W ramach projektów dofinansowanych ze środków EFRR i EFS nie stwierdzono projektów, w których Beneficjent zadeklarował brak zastosowania zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Tym samym 100% spośród realizowanych projektów stosuje zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

IZ stosuje mechanizmy służące zagwarantowaniu zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym w zakresie stosowania i przestrzegania równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadę równości szans kobiet i mężczyzn, poprzez m.in.:

- odpowiednie zapisy w regulaminach konkursów jak i kryteriach wyboru projektów;
- zapewnienie potencjalnym beneficjentom jednakowy dostęp do informacji i dokumentów na stronach www, w newsletterach.

Równy dostęp do informacji zapewniają także działające w ramach IZ Instytucje Pośredniczące, *Główny Punkt Informacyjny* oraz 3 *Lokalne Punkty Informacyjne* usytuowane na terenie województwa opolskiego. Informacja nt. realizowanych działań w celu realizacji ww. zasad w odniesieniu do działań info-promo został opisany w pkt 12.2 *Wyniki działań informacyjnych i promocyjnych funduszy polityki spójności prowadzonych w ramach strategii komunikacji*.

W ramach działań finansowanych z EFS realizacja **Zasady równości szans kobiet i mężczyzn**, jak również **zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób z niepełnosprawnościami** zostaje zapewniona poprzez szereg działań IZ:

- w *Regulaminach konkursu* zawarte są wymogi, które wnioskodawca musi spełnić, aby zrealizować niniejsze zasady,
- stosowane jest Kryterium merytoryczne horyzontalne: *Zgodność z prawodawstwem unijnym oraz właściwymi zasadami unijnymi, w tym: zasadą równości kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum, zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz- zasadą zrównoważonego rozwoju,*
- wzór wniosku o dofinansowanie projektu zawiera dedykowane pola do opisanego spełnienia przez projekt zasad horyzontalnych,
- załączanie do ogłoszeń o naborach *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn*. A w zakresie *zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami* dodatkowo *Poradnika dla realizatorów projektów i instytucji systemu wdrażania funduszy europejskich 2014-2020 pn. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,*
- prowadzone są działania upowszechniające zasady równościowe np. szkolenia dla potencjalnych beneficjentów oraz konsultacje bezpośrednie realizowane ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania ww. zasad.

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono barier/problemów powstałych w zakresie realizacji ww. zasad. W 2017r. planuje się przeprowadzenie szkoleń dla pracowników IZ/IP RPO WO oraz członków KM RPO WO 2014-2020 z zakresu stosowania ww. zasad oraz planowane jest przeprowadzenie badania ewaluacyjne pn. *Ewaluacja on-going dot. wdrażania polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2014-2020*.

➤ **Sprawozdanie – ppkt. 11.2 Szczególne przedsięwzięcia mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym w szczególności zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, i rozwiązania wdrożone, aby zapewnić włączenie punktu widzenia płci do programów operacyjnych i operacji**

6. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Wdrażanie Programu odbywa się zgodnie z zasadą horyzontalną, z którą wymogi ekologii, w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni pozostają nadrzędne, co objawia się tym, że już na etapie wyboru projektów finansowanych z EFRR ocenie podlegają kwestie związane m.in. z wymogami ochrony środowiska, efektywnego wykorzystania zasobów, łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu oraz z uwzględnieniem ładu przestrzennego.

- *Ochrona środowiska*. Na etapie wyboru projektów infrastrukturalnych analizowane jest oddziaływanie inwestycji na środowisko naturalne oraz obszary Natura 2000, a także czy projekt został poddany ocenie oddziaływania na środowisko, lub czy jest realizowany w oparciu o dokument planistyczny poddany takiej ocenie. Dodatkowo punktowane są również projekty przedsiębiorstw dotyczące działań ograniczających presję na środowisko, np. ograniczające emisję do środowiska (PI 1b, 3a i 3c). Wspierane są również projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (PI 6a) oraz gospodarki wodno-ściekowej (PI 6b).
- *Efektywne korzystanie z zasobów*. Premiowane są projekty wdrażające rozwiązania w zakresie racjonalnego zarządzania dostępnymi zasobami, w tym pochodzącymi z recyklingu (PI 7b). W ramach działań zakładających działania termomodernizacyjne (PI 4b i 4c) możliwa jest realizacja jedynie projektów

w oparciu o przeprowadzony audyt energetyczny. Ponadto w działaniach skierowanych do przedsiębiorców (PI 3a i 3c) dodatkowo premiowane są projekty przedsiębiorstw ekologicznych tzn. wykorzystujących alternatywne paliwa, źródła energii odnawialnej, stosujących technologie proekologiczne, a także jeśli przedmiotem działalności przedsiębiorstwa jest ekoinnowacyjność (recykling odpadów, oczyszczenie zużytej wody i ścieków, filtracja i kontrola emisji lub wytwarzanie ekoinnowacyjnych produktów).

- *Łagodzenie i adaptacja do zmian klimatu.* W projektach infrastrukturalnych oceniane jest stosowanie rozwiązań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza poprzez np. zakup niskoemisyjnego taboru, budowę parkingów *park&ride*. W ramach OP III (PI 4c i 4e) realizowane mogą być tylko projekty przyczyniające się do redukcji emisji gazów cieplarnianych (kryterium bezwzględne). W ramach PI 5b (mała retencja) mogą być realizowane jedynie projekty ograniczające ryzyko wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz przyczyniające się do ochrony różnorodności biologicznej (kryteria bezwzględne) a dodatkowo premiowane jest wykorzystanie naturalnych, bardziej przyjaznych dla środowiska metod wpływających na stan retencji. W PI 6d realizowane mogą być jedynie projekty w zakresie ochrony bioróżnorodności (np. ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk, wsparcie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, edukacja ekologiczna).
- *Środowisko miejskie – ład przestrzenny.* W działaniach dotyczących rozwoju ośrodków miejskich dodatkowo punktowane są projekty zapobiegające presji urbanizacyjnej. W ramach PI 4e w zakresie projektów dot. mobilności miejskiej realizowane mogą być jedynie projekty wynikające z Planów Gospodarki Niskoemisyjnej zawierające elementy planów zrównoważonej mobilności miejskiej, a dodatkowo premiowane są projekty przyczyniające się do integracji i poprawy dostępności komunikacyjnej. Z kolei w ramach PI 9b realizowane mogą być jedynie projekty wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji, a dodatkowo premiowane są projekty wpływające na wysoką jakość przestrzeni.

➔ *Sprawozdanie – ppkt. 11.3 Zrównoważony rozwój*

7. SPRAWOZDANIA DOTYCZĄCE WSPARCIA WYKORZYSTANEGO NA CELE DOTYCZĄCE ZMIANY KLIMATU

Dane dotyczące wykorzystania środków na cele związane ze zmianami klimatu przedstawia Tabela nr 6. Przedstawione dane obliczane są automatycznie przez system SFC2014 na podstawie kategoryzacji danych.

Tabela 6. Wykorzystanie środków na cele związane ze zmianami klimatu w ramach RPO WO 2014-2020.

Oś Priorytetowa	Kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu (EUR)	Udział w całkowitej alokacji na program operacyjny (%)
III	27 018 118,21	21,88%
IV	923 892,49	4,02%
V	2 017 959,71	2,67%
VI	5 895 947,07	3,05%
Ogółem	35 855 917,48	3,79%

Źródło: Tabela generowana automatycznie przez system SFC2014.

➔ *Sprawozdanie – ppkt. 11.4 Sprawozdania dotyczące wsparcia wykorzystanego na cele dotyczące zmiany klimatu*

8. ROLA PARTNERÓW WE WDRAŻANIU PROGRAMU

Ścisłą współpracę między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie w trakcie całego cyklu programowania obejmującego przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ewaluację, poprzez zasadę partnerstwa realizuje KM RPO WO 2014-2020. Został on powołany Uchwałą ZWO Nr 249/2015 z dnia 10 lutego 2015 r. jako organ doradczy ZWO w celu monitorowania wdrażania RPO WO 2014-2020.

Przy wyłanianiu składu kierowano się zgodnością z przepisami wspólnotowymi, zasadami równości szans i partnerstwa oraz z zapisami *Wytycznych w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020*.

Stojąc na straży realizacji zasady partnerstwa, do składu gremium powołano przedstawicieli strony samorządowej, rządowej oraz przedstawicieli partnerów spoza administracji. W pracach KM RPO WO 2014-2020 uczestniczą również przedstawiciele KE z głosem doradczym oraz obserwatorzy reprezentujący różne organizacje. Specjalistyczna wiedza i umiejętności członków gremium wzmacnia efektywność prac nad wdrażaniem.

W procesie wyboru kandydatów uwzględniono równość mężczyzn i kobiet oraz uniknięto wszelkich form dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię albo światopogląd, niepełnosprawność, wiek bądź orientację seksualną.

W okresie dotychczasowej pracy KM RPO WO 2014-2020 zasada równości szans zapewniona została zarówno poprzez udział w posiedzeniach przedstawicieli różnych środowisk społecznych, jak i poprzez dyskusje, możliwość składania wniosków i uwag na posiedzeniach. Wszyscy członkowie i zastępcy członków Komitetu stosują się do zasady bezstronności i zobowiązują się do ujawnienia ewentualnego konfliktu interesów oraz zachowania poufności w wymagających tego sprawach. Na etapie programowania powołano *Grupę roboczą wspierającą prace nad RPO WO 2014-2020*, której działalność można uznać za dobrą praktykę w zakresie skutecznej i efektywnej realizacji zasady partnerstwa. W pracach *Grupy* uczestniczyli obecni członkowie KM RPO WO 2014-2020, którzy są świadomi korzyści dobrych relacji z partnerami oraz przekonani o wręcz niezbędnym partnerstwie w realizacji zadań.

Od momentu powołania do końca 2016 r. miało miejsce 16 posiedzeń, przeprowadzono 2 procedury obiegowe. Podczas pierwszych posiedzeń przyjęto m.in. *Regulamin działania* określający szczegółowe zasady funkcjonowania i zadania Komitetu i przede wszystkim analizowano i zatwierdzano kryteria wyboru projektów w zakresie EFRR i EFS w ramach RPO WO 2014-2020. Na kolejnych posiedzeniach zatwierdzano kryteria wyboru projektów oraz ze względu na efektywność wdrażania, jak również uwagi i sugestie m.in. członków gremium aktualizowano wcześniej przyjęte kryteria.

Do końca 2016 r. przyjęto 102 uchwały, na mocy których zatwierdzono lub zaktualizowano kryteria, zatwierdzono i zaktualizowano *Plan Ewaluacji* oraz *Strategię Komunikacji*. W ramach zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami przed każdym posiedzeniem przesyłany jest do członków/zastępców członków formularz uczestnictwa (stanowiący zał. do *Regulaminu*), który zawiera pytania dotyczące zagwarantowania usług asystenckich i zapewnienia równego dostępu do informacji. Na posiedzeniach wypracowywane są stanowiska w trakcie bieżącej wymiany informacji. Każde posiedzenie stwarza możliwość swobodnej dyskusji i dzielenia się pomysłami, których efektem są wnioski, warianty rozwiązań możliwe do zastosowania w krótszej i dłuższej perspektywie wraz z konkretnymi rekomendacjami.

➔ **Sprawozdanie – ppkt. 11.5 Rola partnerów we wdrażaniu programu**

9. WYNIKI DZIAŁAŃ INFORMACYJNYCH I PROMOCYJNYCH FUNDUSZY POLITYKI SPÓJNOŚCI PROWADZONYCH W RAMACH STRATEGII KOMUNIKACJI

IZ RPO WO 2014-2020 prowadzi działania informacyjne i promocyjne w danym roku w oparciu o roczne plany działań informacyjnych i promocyjnych. Roczne plany działań są dokumentami wykonawczymi Strategii komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020 i powstają w oparciu o kierunki i priorytety działań informacyjnych i promocyjnych oraz katalog działań rekomendowanych do realizacji w ramach RPO na rok następny opracowany przez IK UP. Roczne plany działań IZ RPO WO 2014-2020 podlegają konsultacji i akceptacji przez IK UP.

W latach 2014-2016 głównymi grupami docelowymi działań informacyjnych i promocyjnych byli zarówno potencjalni beneficjenci, jak i mieszkańcy regionu. Działania skupiały się głównie wokół przekazywania informacji nt. możliwości uzyskania dofinansowania. Działania medialne były prowadzone głównie w prasie regionalnej, w Internecie oraz w stacjach radiowych województwa opolskiego. Skuteczność tych mediów potwierdza m.in. badanie efektów kampanii zrealizowane w 2016r.

Kwota środków UE wydanych na działania informacyjne i promocyjne Programu w latach 2014-2016 wynosi 245 458,72 EUR, co stanowi 21,65% środków Programu przeznaczonych na ten cel.

W 2014 realizowano nieliczne działania informacyjne i promocyjne w związku z tym, że Program został zatwierdzony przez KE w grudniu 2014r.

W 2015 do najważniejszych działań należały kampania otwarcia perspektywy 2014-2020 oraz Dni Otwarte Funduszy Europejskich. Były to działania kierowane głównie do ogółu społeczeństwa, a także do potencjalnych beneficjentów. W ramach DOFE IZ zorganizowała Opolski Weekend Europejski – imprezę plenerową z zaangażowaniem beneficjentów funduszy europejskich lat 2007-2013 i potencjalnych beneficjentów lat 2014-2020. Głównym celem kampanii była popularyzacja wiedzy i zainteresowanie mieszkańców regionu funduszami europejskimi oraz ich wpływem na rozwój województwa opolskiego. Badanie skuteczności wydarzenia zostało zrealizowane przez grupę doświadczonych ankieterów pod kierownictwem dra Adama Drosika z Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego. Badanie zostało przeprowadzone metodą paper and pencil interview na grupie 300 uczestników imprezy.

Wśród uczestników wydarzenia nastąpił wzrost wiedzy nt. funduszy europejskich w województwie opolskim średnio o 2.38%. Największy wzrost wiedzy został odnotowany w pytaniu „Ile pieniędzy otrzymało województwo opolskie na realizację regionalnego programu?” – z 32% na 40% prawidłowych odpowiedzi. Stosunkowo najmniejszy przyrost wiedzy wystąpił w pytaniu dot. miejsca, w którym można uzyskać kompleksową informację nt. możliwości realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE. Jednak prawidłowa odpowiedź na to pytanie była wskazywana przez dużą liczbę badanych już na etapie pretestu (89% prawidłowych odpowiedzi). Stąd wynika nieznaczny tylko wzrost na etapie posttestu (89,3% prawidłowych odpowiedzi).

W 2016 głównym działaniem o charakterze kampanii o szerokim zasięgu była kampania promująca możliwości uzyskania dofinansowania w ramach RPO WO 2014-2020. Kampania miała na celu promocję możliwości uzyskania dofinansowania wśród mieszkańców województwa, w tym zwłaszcza potencjalnych beneficjentów Programu. Po zakończeniu kampanii zrealizowano badanie jej skuteczności metodą CATI. Badanie zostało zrealizowane na próbie 300 osób – odbiorców kampanii (w tym zwłaszcza potencjalnych beneficjentów kampanii) przez firmę badawczą Biostat. Wyniki badania wskazują na wysoką rozpoznawalność kampanii, z którą zetknęło się 49,5% mieszkańców województwa, w tym 40,0% osób kojarzy kampanię i hasło, a 9,5% kojarzy co najmniej hasło lub co najmniej kampanię.

- 40,4% osób rozpoznających kampanię i posiadających zdolność aplikowania o dofinansowanie w ramach RPO WO 2014-2020, zamierza sięgnąć po środki z RPO.
- O kampanii i hasle mieszkańcy dowiadywali się zdecydowanie najczęściej z artykułów prasowych (53,6% spośród rozpoznających kampanię), a w następnej kolejności z Internetu (20,5%).
- 32,5% ankietowanych rozpoznających kampanię potrafiło samodzielnie, spontanicznie i bez wsparcia ankietera wymienić obszary, na które można uzyskać dofinansowanie w ramach RPO WO 2014-2020.

IZ RPO WO 2014-2020 wspiera beneficjentów w wykonywaniu przez nich obowiązków informacyjnych i promocyjnych. W 2015 zostało zorganizowane szkolenie dla potencjalnych beneficjentów pt. Obowiązki beneficjentów RPO WO 2014-2020 w zakresie informacji i promocji. Ponadto została wydana ulotka informacyjna pt. *Jak promować projekty?* Obowiązkowe elementy oznakowania projektów są możliwe do pobrania w różnych formatach na stronie internetowej Programu www.rpo.opolskie.pl. IZ RPO 2014-2020 udziela również konsultacji beneficjentom w zakresie realizacji ich obowiązków informacyjnych.

Wartości wskaźników realizacji celów strategii zostały zawarte w Tabeli 7.

Tabela 7. Wartości wskaźników realizacji celów Strategii komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020

Cel szczegółowy Strategii komunikacji	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa w 2014	Wartość osiągnięta na koniec 2015	Wartość osiągnięta na koniec 2016	Wartość osiągnięta na koniec 2023
Cel 1	<i>Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego RPO oraz stron IP</i>	0	170 336	1 106 711	1 500 000
	<i>Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu nt. możliwości finansowania w województwie</i>	0	1	2	3

Cel szczegółowy Strategii komunikacji	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa w 2014	Wartość osiągnięta na koniec 2015	Wartość osiągnięta na koniec 2016	Wartość osiągnięta na koniec 2023
	<i>Znajomość w województwie opolskim grup potencjalnych beneficjentów, którzy mogą realizować przedsięwzięcia z Funduszy Europejskich</i>	42%	-	20%	50%
	<i>Liczba uczestników szkoleń dla potencjalnych beneficjentów w województwie opolskim w ramach programu</i>	0	548	1 339	2 500
	<i>Liczba udzielonych konsultacji w ramach punktów informacyjnych na terenie województwa opolskim dot. możliwości dofinansowania i procesu aplikacyjnego</i>	0	18 454	Wskaźnik realizowany w ramach projektu realizowanego przez MR	58 654
Cel 2	<i>Liczba udzielonych konsultacji w ramach punktów informacyjnych na terenie województwa opolskiego dot. realizacji projektów</i>	0	260	Wskaźnik realizowany w ramach projektu realizowanego przez MR	779
	<i>Liczba uczestników szkoleń dla beneficjentów programu w województwie opolskim</i>	0	50	195	3 500
Cel 3	<i>Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu nt. osiągnięć programu operacyjnego w województwie opolskim</i>	0	0	0	4
	<i>Znajomość pojęcia „Fundusze Europejskie” w województwie opolskim</i>	92%	-	89%	95%
	<i>Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w województwie opolskim</i>	46%	-	13%	53%
	<i>Świadomość obszarów lub projektów wspieranych z FE w najbliższym otoczeniu respondenta wśród mieszkańców województwa opolskiego</i>	57%	-	59%	67%
Cel 4	<i>Odsetek mieszkańców dostrzegających wpływ FE na rozwój województwa opolskiego</i>	77%	-	79%	86%
	<i>Odsetek mieszkańców województwa opolskiego uważających, że osobiście korzystają oni z Funduszy Europejskich</i>	53%	-	54%	60%

Źródło: Informacja kwartalna z działań informacyjnych i promocyjnych za 2016 przekazana do IK UP 9 lutego 2017 r. oraz *Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020.*

⇒ **Sprawozdanie – ppkt. 12.2 Wyniki działań informacyjnych i promocyjnych funduszy polityki spójności prowadzonych w ramach strategii komunikacji**

10. POSTĘPY W REALIZACJI ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO, W TYM ROZWOJU REGIONÓW, KTÓRE CIERPIĄ NA SKUTEK SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ ORAZ STAŁYCH LUB NATURALNYCH NIEKORZYSTNYCH WARUNKÓW, ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH ORAZ ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO.

W ramach RPO WO 2014-2020 wspierane są następujące Obszary Strategicznej Interwencji:

- OSI Depopulacja - wsparcie realizowane jest w OP I, OP II, OP VII, OP VIII, OP IX, OP X. W obszarze wsparto 187 projektów na kwotę UE 119,3 mln EUR, tj. 35% alokacji na obszar.
- OSI Miasta wojewódzkie i ich obszary funkcjonalne – (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne) - wsparcie realizowane jest w OP II, OP III, OP V, OP IX. W obszarze dofinansowano 13 projektów na kwotę UE 24,2 mln EUR, tj. 36% alokacji na ZIT.
- OSI Miasta i dzielnice miast wymagających rewitalizacji – Wsparcie jest realizowane w OP X w ramach działania 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji RPO WO. Alokacja EFRR wynosi ok. 25 mln EUR, co stanowi 2,8% alokacji na Program.

Od początku realizacji Programu nie rozpoczęto działań w tym zakresie. Zgodnie z *Harmonogramem naborów wniosków* konkursy zostaną ogłoszone w I i II kwartale 2017r. W 2016r. przygotowywane były Lokalne i Gminne Plany Rewitalizacji, finansowane z PO PT 2014-2020. Na konkurs ogłoszony przez MIR pn. *Współpraca z Urzędami Marszałkowskimi w celu realizacji zadań z zakresu rewitalizacji* przeznaczono dla woj. opolskiego przeznaczono 0,55 mln EUR. Z 35 uprawnionych do udziału w konkursie gmin miejskich i miejsko-wiejskich udział wzięło 25 gmin, z którymi zostały podpisane umowy na kwotę UE 0,21 mln EUR. Do końca 2016r. pozytywną ocenę otrzymały 24 Plany Rewitalizacji. Procedura oceny Planów zostanie zakończona w 2017r.

- OSI Obszary przygraniczne – Wsparcie jest realizowane w ramach OP II - poddziałania: 2.1.3 *Nowe produkty i usługi na obszarach przygranicznych*, 2.2.3 *Przygotowanie terenów inwestycyjnych na obszarach przygranicznych* OP V - poddziałania 5.3.2 *Dziedzictwo kulturowe i kultura na obszarach przygranicznych*.

Alokacja EFRR na obszar wynosi 18,10 mln EUR, co stanowi 2,04% alokacji na Program. Na koniec 2016 w ramach OSI przeprowadzono 3 nabory wniosków w ramach procedury konkursowej na kwotę EFRR 17,5 mln EUR, co stanowi 96,71 % alokacji na obszar. Łącznie zostało złożonych 57 wniosków o dofinansowanie oraz podpisano 5 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 5,49 mln EUR, co stanowi ponad 30% alokacji na obszar.

- WSPARCIE MIAST SUBREGIONALNYCH I ICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH – Wsparcie jest realizowane w ramach OP II - poddziałania 2.2.1 *Przygotowanie terenów inwestycyjnych*, OP III - poddziałania 3.1.1 *Strategie niskoemisyjne w miastach subregionalnych*, 3.2.1 *Efektywność energetyczna w budynkach publicznych*.

Alokacja EFRR w obszarze wynosi 63,5 mln EUR, co stanowi 7,15 % alokacji na Program. Na koniec 2016 w ramach OSI przeprowadzono 2 nabory wniosków w ramach procedury konkursowej na kwotę EFRR 56,2 mln EUR, co stanowi 88,49% alokacji na obszar.

Złożono 12 wniosków o dofinansowanie na kwotę EFRR 41,23 mln EUR. Ocena projektów zostanie zakończona w 2017r.

- ⇒ **Sprawozdanie – ppkt. 14.1 Postępy w realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, w tym rozwoju regionów, które cierpią na skutek sytuacji demograficznej oraz stałych lub naturalnych niekorzystnych warunków, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach programu operacyjnego**

11. WKŁAD RPO WO W STRATEGIE MAKROREGIONALNE I STRATEGIE MORSKIE.

Realizowane w ramach RPO WO 2014-2020 projekty, pośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celów SUE RMB.

W ramach RPO WO w SUE RMB zaangażowano kwotę UE 269 451 906,81 EUR, z czego środki z EFRR wynoszą: 225 243 570,53 EUR, EFS wynoszą: 44 208 336,28 EUR.

W ramach **celu 1** *Ocalenie morza* projekty dofinansowane w obszarze gospodarki wodno – ściekowej (Działanie 5.4 RPO WO 2014-2020) przyczyniają się do realizacji celu szczegółowego 1.1 Czysta woda w morzu, natomiast przedsięwzięcia dotyczące zachowania różnorodności biologicznej w regionie (Działanie 5.1 RPO WO 2014-2020) wzmacniają realizację celu szczegółowego 1.2 Bogata i zdrowa dzika fauna i flora. Od początku realizacji RPO WO 2014-2020 łącznie na dofinansowanie inwestycji wspierających Cel 1 przeznaczono kwotę UE w wysokości 11 363 886,49 EUR.

Na realizację **celu 2** *Rozwój połączeń w regionie* pośredni wpływ mają projekty z zakresu rozbudowy infrastruktury transportowej oraz zakupu taboru kolejowego realizowane w Działaniach 6.1 i 6.2 RPO WO 2014-2020. Rozbudowa dróg wojewódzkich i zakup szynobusów przyczynią się do wzmocnienia dostępności komunikacyjnej i spójności terytorialnej regionu. Do końca roku 2016 na realizację inwestycji wspierających osiągnięcie celu 2 IZ przeznaczyła kwotę UE 106 998 707,72 EUR.

Pozytywny wpływ na osiągnięcie **celu 3** *Zwiększenie dobrobytu* mają również projekty dofinansowane ze środków EFS/EFRR realizujące założenia Strategii Europa 2020. Oczekiwany rezultatem projektów dofinansowanych ze środków EFS w ramach Działań 7.1, 7.3 i 7.6 RPO WO 2014-2020 jest wzrost stopy zatrudnienia w województwie opolskim. Zwiększenie wydatków na badania i rozwój w przedsiębiorstwach jest celem planowanym do osiągnięcia w ramach wsparcia udzielonego MŚP ze środków EFRR w Działaniu 1.1 RPO WO 2014-2020. Od uruchomienia Programu do końca roku 2016, do zwiększenia dobrobytu przyczynią się projekty dofinansowane na kwotę UE 151 089 312,61 EUR.

➤ **Sprawozdanie – ppkt. 14.4 W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalną i strategię morskie**

12. POSTĘPY WE WDRAŻANIU DZIAŁAŃ W CELU ZASPOKOJENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, ZWŁASZCZA W ODNIESIENIU DO SPOŁECZNOŚCI ZMARGINALIZOWANYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH ORAZ MŁODYCH LUDZI, KTÓRZY NIE PRACUJĄ, W TYM, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH, WYKORZYSTANE ŚRODKI FINANSOWE.

Na podstawie podpisanych umów trwa realizacja działań skierowanych do osób:

- bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo w ramach projektów realizowanych w działaniach: 7.1 (PI 8i) podpisano 22 umowy o wartości EFS 8,8 EUR i 7.3 (PI 8iii) podpisano 17 umów o wartości EFS 11,7 mln EUR;
- sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, w tym w szczególności osoby wchodzące na rynek pracy lub powracające po urlopiach macierzyńskich /tacierzyńskich/ wychowawczych, w ramach projektów realizowanych w działaniu 7.6 (PI 8iv) podpisano 2 umowy o wartości EFS 0,6 mln EUR;
- mieszkańców regionu w ramach projektów realizowanych w działaniu 8.1 (PI 9iv) (wspierające rodzinę i pieczę zastępczą, osoby starsze i niesamodzielne oraz dot. chorób cywilizacyjnych) podpisano łącznie 20 umów o wartości EFS 5,8 mln EUR;
- zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach projektów realizowanych w działaniu 8.2 (PI 9i) podpisano 14 umów na kwotę EFS 3,3 mln EUR;
- zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, podmioty ekonomii społecznej w ramach projektów realizowanych w działaniu 8.3 (PI 9v) podpisano 3 umowy na kwotę EFS ok. 2 mln EUR;

- uczniów i słuchaczy, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, nauczycieli w ramach projektów realizowanych w działaniu 9.1 (PI 10i) podpisano 31 umów o wartości EFS 9,2 mln EUR;
- uczniów, słuchaczy, szkół, placówek kształcenia zawodowego, młodocianych pracowników, pracodawców, partnerów społeczno-gospodarczych, nauczycieli, opiekunów praktyk i staży i instruktorów praktycznej nauki zawodu, osób dorosłych w ramach projektów realizowanych w działaniu 9.2 (PI 10iv) podpisano 11 umów o wartości EFS 2,7 mln EUR;
- mieszkańcy regionu, w szczególności osoby starsze, niepełnosprawne oraz matki i dzieci w ramach projektów realizowanych w działaniu 10.1 (PI 9a) podpisano 11 umów o wartości EFRR 12,9 mln EUR;
- szkoły i placówki oświatowe w ramach projektów realizowanych w działaniu 10.4 (PI 10a) podpisano 1 umowę o wartości EFRR 5,6 mln EUR.

Zakończenie oceny oraz realizacja projektów zaplanowana jest na rok 2017.

Do końca 2016 r. nie zakończyła się ocena projektów skierowanych do osób:

- dzieci w wieku przedszkolnym ich rodziców i opiekunów, ośrodków wychowania przedszkolnego, nauczycieli w ramach projektów realizowanych w działaniu 9.1 (PI 10i),
- dorosłych od 18 roku życia znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w ramach projektów realizowanych w działaniu 9.3 (PI 10iii).

W 2017 r. zaplanowano przeprowadzenie naborów, w ramach których wsparte zostaną:

- podmioty ekonomii społecznej w poddziałaniu 2.1.4 (PI 3c),
- osoby w wieku aktywności zawodowej w działaniu 7.4 (PI 8vi),
- mieszkańcy zrewitalizowanych obszarów oraz podmioty działające na rzecz pomocy i integracji społecznej w działaniu 10.2 (PI 9b),
- mieszkańcy, instytucje i grupy społeczne z regionu w działaniu 10.3 (PI 2c).

➤ ***Sprawozdanie – ppkt. 14.6 Postępy we wdrażaniu działań w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza w odniesieniu do społeczności zmarginalizowanych i osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych oraz młodych ludzi, którzy nie pracują, w tym, w stosownych przypadkach, wykorzystane środki finansowe***